

การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ



นายพีระ ชัยศิริ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

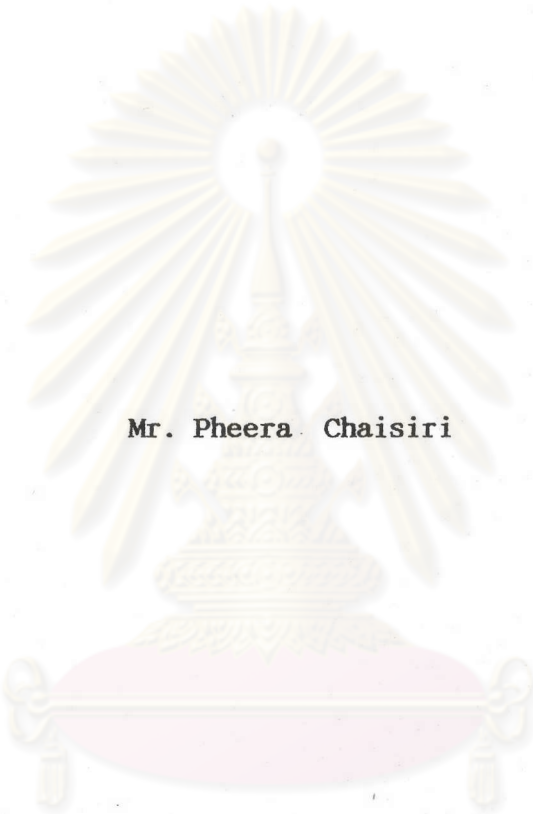
พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-670-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I14082419

A STUDY OF LEADER BEHAVIORS OF REGIONAL EDUCATION OFFICERS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION



Mr. Pheera Chaisiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University


1994

ISBN 974-583-670-2

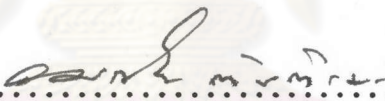
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
โดย นายพีระ ชัยศิริ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์

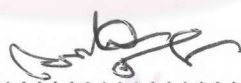


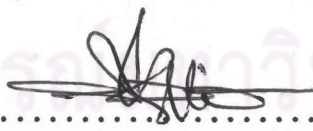
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

C541628 : MAJOR EDUCATION ADMINISTRATION
KEY WORD: LEADER BEHAVIORS/REGIONAL EDUCATION OFFICERS/UNDER THE
JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

PHEERA CHAISIRI : A STUDY OF LEADER BEHAVIORS OF REGIONAL
EDUCATION OFFICERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF
EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. EKACHAI KEESOOKPUN, 102 PP.
ISBN 974-583-670-2

The purposes of this research were to study on opinion of officials working in the offices of the Regional Education Officers concerning the leader Behaviors of the Regional Education Officers. The population used in this research were 157 officials working in the offices of the Regional Education Officers, Regional 1-12. 157 questionnaires were sent out to the population and 154 or 98.09 percent were completed and returned.

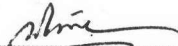
As for the result of study, it is found that the leader behaviors of their leaders are moderate level in both initiating structure and consideration. However, the result of the evaluation show also that the officials, who evaluated their superiors, classified by sex, work experiences, educational background and position did not show any effect on the above rating, except those officials classified by age who are between 21-30 years old evaluate that the initiating structure of their leaders are moderate level, but the consideration of their leaders are high level. Other officials who are above 30 years old evaluate both initiating structure and consideration are moderate level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ..... 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... 

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



พิมพ์ต้นฉบับแบบทดลองวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พระ ชัยศิริ : การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการ เขต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
(A STUDY OF LEADER BEHAVIORS OF REGIONAL EDUCATION OFFICERS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ. เอกชัย
กฤษพันธ์, 102 หน้า ISBN 974-583-670-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ
ของศึกษาธิการเขต สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการในสำนัก
พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1-12 จำนวนทั้งสิ้น 157 คน ส่งแบบสอบถามไป
ทั้งหมด 157 ชุด ได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ 154 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.09

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการ
เขตทั้งมิติกิจสัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง การจำแนกผู้ใต้บังคับบัญชาตาม เพศ
ประสมการณ์ การปฏิบัติราชการ วุฒิกการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับ
บัญชาที่มองพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการเขต ยกเว้นการจำแนกตามอายุ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี
มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการเขต มิติกิจสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง แต่มิติมิตรสัมพันธ์
อยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มช่วงอายุอื่น ๆ เห็นว่า พฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการเขต ทั้งสองมิติอยู่ในระดับ
ปานกลาง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม



กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ เอกชัย
กีสุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ เอาใจใส่ช่วยเหลือ
ตลอดทั้งการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณศึกษาธิการเขต และข้าราชการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เขตการศึกษา 1-12 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ตลอดทั้ง
คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ
คุณสมาน อัครภูมิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ขอขอบคุณ คุณสุวภา ชัยศิริ และบุตรสาว
ทั้งสามคนที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น คุณค่าและประโยชน์
ที่อาจมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณความดีทั้งหลายแต่ พ่อ-แม่ ผู้ให้กำเนิด

นายพีระ ชัยศิริ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
ค่านิยมที่เข้าในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ลำดับขั้นตอนการเสนอรายงานผลการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของผู้นำ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ.....	12
- พฤติกรรมผู้นำ.....	13
- การศึกษาพฤติกรรมผู้นำ.....	14
- การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยโหวไฮโอ.....	15
- พฤติกรรมต่อเนื่องของผู้นำ.....	18
- ตารางการบริหาร.....	21
- ภาวะผู้นำตามสถานการณ์.....	23
- ทฤษฎี 3 มิติ.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
- พฤศจิกายนการเป็นผู้นำตามแนวคิดของ Getzels และ Guba...	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
- งานวิจัยในต่างประเทศ.....	33
- งานวิจัยในประเทศ.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	42
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศ....	54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	59
วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผลการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	68
รายการอ้างอิง.....	69
ภาคผนวก.....	74
ประวัติผู้เขียน.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 43
2	แสดงเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมผู้นำ..... 45
3	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่ได้รับคืนมาแยกตามเขตการศึกษา..... 48
4	แสดงสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แยกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ การปฏิบัติราชการ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่..... 51
5	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของข้าราชการ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการเขต จำนวนตามเพศ..... 54
6	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของข้าราชการ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการเขต จำนวนตามอายุ..... 55
7	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของข้าราชการ สำนักพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการเขต จำนวนตามประสบการณ์การปฏิบัติราชการ..... 56
8	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามทัศนะของข้าราชการ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการเขต จำนวนตามวุฒิการศึกษา..... 57
9	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของข้าราชการ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำของ ศึกษาราชการเขต จำนวนตามตำแหน่งหน้าที่..... 58
10	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละมิติ จำนวนตามเพศ..... 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละมิติ จำแนกตามอายุ.....	89
12	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละมิติ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติราชการ.....	92
13	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละมิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	95
14	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อและผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อในแต่ละมิติ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	98



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย